

DPS002

Školní pedagogika

Předmět pedagogiky, základní termíny

23. 10. 2015

Co je pedagogika?

A medium shot of two young boys sitting side-by-side in a classroom. The boy on the left is wearing a dark blue zip-up jacket with the number '35' and some red text on the chest. He is looking towards the right with a slight smile. The boy on the right is wearing a dark blue sweater and is looking forward with a neutral expression. The background shows a light-colored wall and a wooden ledge.

Neni to ani hrich.

Mezi zdmi (2008)

Představte si sebe v roli učitele

- **Co se vám na ukázce líbilo?**
- **Co se vám na ukázce nelíbilo?**

Axiom č. 1

***Chcete-li, aby se žáci více naučili,
musíte zvýšit jejich
angažovanost.***

Instituce

- Rodina – soukromé hodnoty
- Škola – spojení/střet obou
- Stát – veřejné hodnoty

Škola by měla

- předávat hodnoty
- x
- vytvářet alternativy

Škola je...

- konzervativní institucí
- udržení stávajícího stavu
- akceptované normy

Dalším principem...

- Rodina – příbuzenské vztahy, potřeby dítěte, ekonomické rozdělení práce
- Škola ?
- Stát – princip konsenzu, zájem většiny

Škola je...

- založena na racionálním principu
  - Co to znamená?
  - Ekonomický profit?
  - Autorita?

Škola se odlišuje

- svým cílem:
  - Autonomní jedinec
  - Rozumný
  - Morálně uvědomělý
  - Osobnostně rozvinutý

Škola je založena na

Klíčovým principem školy je tedy jakýsi **racionálně** zdůvodnitelný systém.

- Jaké jsou cíle výchovy?
- Jaké by měly být?
- Jaké pro to existují důvody?
- Jak by měl vypadat obsah?
- Kdo se na tom, co se během učení děje, podílí?
- Jaké mohou být způsoby učení?
- Které jsou efektivnější?

Funkce škol

- kvalifikační
- integrační
- personalizační
- socializační

Vymezení pedagogiky

- Laické vymezení
- Pedagogika jako kuchařka
- Pedagogika neposkytuje záruky
- Manipulace?
- Indoktrinace?

Vymezení pedagogiky

„Sotva existuje jiná věda, v níž je tak rozšířeno nevědecké klábosení, stranická horlivost a dogmatická předsudečnost, jako je tomu v pedagogice“

Brezinka, 2001

Vymezení pedagogiky

„každý se cítí povolán posuzovat bez hlubších znalostí výchovu a vzdělávání, jak by se to neodvážil laik v oboru lékařství, stavitelství...“

Lindner

Vymezení pedagogiky

Podobný problém mají i jiné
humanitní vědy

- Filozofie
- Psychologie
- Sociologie

Explanace x normy

- „...pedagogika staví na objektivní a přesné reflexi procesů a jevů edukační reality bez úporné snahy o její normování či přetváření.“ (Průcha, 1999)
- „Pedagogika jako věda o výchově studuje a stanoví normy všestranného vychování...“ (Chlup, 1948)

Houština výroků

Deskriptivní výrok

Žák osmé třídy stráví tři krát více času sledováním televize, než řešením domácích úkolů.

Hodnotový výrok

Normativní výrok

Houština výroků

Deskriptivní výrok

Hodnotový výrok

Výchova pomocí prostředků alternativní školy Montessori je nejlepší výchova

Normativní výrok

Houština výroků

Deskriptivní výrok

Hodnotový výrok

Normativní výrok

Třídní učitel by měl děti provázet po co nejdelší dobu školní docházky.

Specifičnost pedagogiky

Jaké je specifikum pedagogiky oproti jiným sociálním vědám zkoumajícím školu (psychologie, sociologie)?

Co to je výchova?

Dualistické pojetí výchovy

A) Rozvoj přirozených vloh

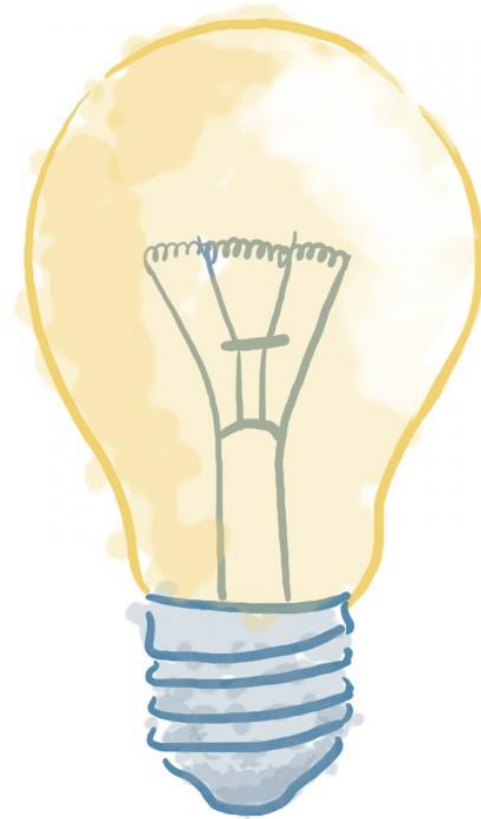
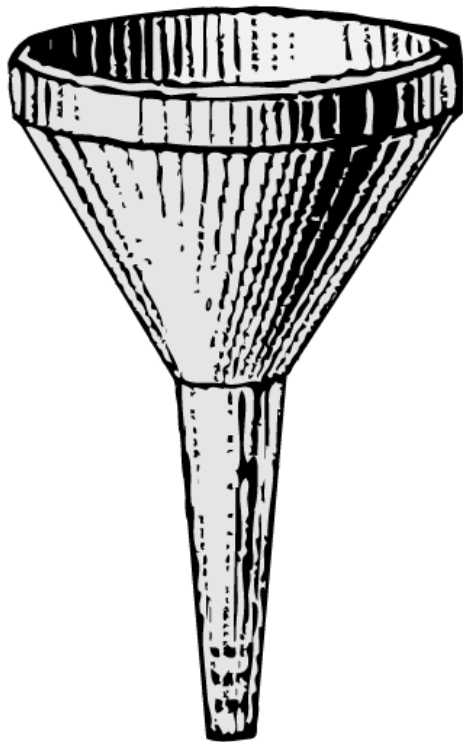
- Rousseau: „Vše vychází dobré z rukou stvořitelových, vše se kazí v rukou člověka.“
- Výchova rozvíjí potence jedince, [Nové školy](#)

B) Překonávání přirozených sklonů a jejich nahrazování návyky

- Durkheim: vše, co člověka dělá člověkem, je společenského původu
- Výchova je konverze lidské přirozenosti

Co to je vzdělávání?

Co to je vzdělávání?

- Předávání (transfer) poznatků
- Konstruování významu
- Uvádění do světa kultury
- Rozvíjení dovedností a schopností
- Utváření klíčových kompetencí

Axiom č. 2

Účelový vztah (cíl → metoda)

Plánování nejlepší výchovy

Co je dobré?

- Co mají žáci umět?
- Minimální standardy pro všechny?
- Pro koho?
- Kognitivní či afektivní rozvoj?
- Zaměstnatelnost?
- Občanská uvědomělost?

Pohledy na vyučování

- A) Vyučování je aktivita zdravého rozumu
- B) Vyučování jako umění
- C) Vyučování jako řemeslo
- D) Vyučování jako aplikovaná věda
- E) Vyučování jako reflektivní praxe

Úskalí dnešních cílů

- orientace na výkon (Štech)
- vliv soukromých společností na cíle (Keller)
- individualizace společnosti
- nedostatek kognitivní práce
- banalizování školy
- permanentní revoluce (Británie)

Definice kurikula

Kurikulum je obsah veškeré zkušenosti, kterou žáci získávají ve škole a v činnostech ke škole se vztahujících, jejich plánování a hodnocení

(Pedagogický slovník)

Pedagogika jako věda

1. Východiskem vědy je vždy problém či problémová situace.
2. Pak přijdou pokusy o řešení: To jsou vždy teorie a ty jsou jakožto pouhé pokusy často chybné.
3. Také ve vědě se učíme tím, že eliminujeme své omyly, tedy eliminací nesprávných teorií.

(Popper, 1998)